

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-03-22
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 5399-22

PARTER

Sökande

St1 Refinery AB
Box 8889
402 72 Göteborg

Ombud: Advokat Magnus Fröberg
Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB
Olof Palmes gata 23
111 22 Stockholm

SAKEN

Ansökan om ändring av villkor i medgivet tillstånd

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar tillståndet meddelat den 12 februari 2019 i mål M 1819-17, på så sätt att datum för komplettering av reningsanläggningen enligt villkor 2.1 bestäms till den 1 november 2023 och att datum för ingivande av redovisning av utredningsvillkor U1 bestäms till senast den 1 april 2024.

BAKGRUND

Stf Refinery AB (nedan St 1 eller bolaget) erhöll, genom mark- och miljödomstolens deldom den 12 februari 2019 i mål nr M 1819-17, tillstånd enligt miljöbalken (1998:808), MB, till nuvarande och ändrad verksamhet vid bolagets oljeraffinaderi i Göteborg, Västra Götalands län.

Mark- och miljödomstolen föreskrev bland annat följande villkor:

2.1. Bolaget ska senast inom två år och sex månader från det att tillståndet vunnit laga kraft ha kompletterat den biologiska reningsanläggningen med en efterdenitrifikationsanläggning samt en filtreringsanläggning.

I domen föreskrevs vidare att bl.a. följande skulle utredas under en prövotid.

U1. Bolaget ska utvärdera reningseffekten av den kompletterande reningsutrustningen (villkor 2.1) med avseende på kvävehalt och suspenderat material (TSS) samt utifrån detta föreslå slutliga villkor. Utredningen ska även omfatta en utvärdering av vilken påverkan den kompletterande reningsutrustningen har på övriga ämnen som anges i den provisoriska föreskriften P1.

Utredningen ska även omfatta optimering av doseringen av närsalter till den biologiska reningsanläggningen (DNB) och förutsättningarna för efterfällning av fosfor. I uppdraget ingår hur kontrollen av fosfor och ammoniumkväve ska utformas effektivt.

Redovisning skulle i denna del ges in senast tre år efter att domen vunnit laga kraft.

Tillståndet vann efter prövning i Mark- och miljööverdomstolen laga kraft den 28 september 2020. Det innebär att den biologiska reningsanläggningen ska vara kompletterad med en efterdenitrifikationsanläggning samt en filtreringsanläggning senast den 28 mars 2023, och att utredningsvillkor U1 ska redovisas senast den 28 september 2023.

YRKANDE

St1 yrkar att mark- och miljödomstolen enligt 24 kap. 13 § MB ska ändra villkor 2.1 i mark- och miljödomstolens dom så att datum för komplettering av reningsanläggningen ändras till den 1 november 2023 och att datum för ingivande av prövotidsredovisningen ändras till senast den 1 april 2024.

ANSÖKAN

St1 har redovisat sin ansökan enligt följande.

Bakgrund

I tillståndet föreskrevs att befintlig reningsutrustning för vatten skulle kompletteras med efterdenitrifikationsanläggning och filtreringsanläggning. St1 upphandlade en sådan reningsutrustning i en entreprenad. Enligt beställning (daterad 2020-08-12) skulle samtliga installationer inklusive provdrift vara färdigställda till den 30 augusti 2021. Efter godkänd provdrift skulle anläggningen ansetts vara i normal drift och intrimning av processparametrar hade varit möjlig till föreskrivet datum. Anläggningens färdigställande försenades och ett nytt datum för provdrift bestämdes till den 16 augusti 2022, fortfarande i rätt tid för komplettering enligt villkor. Vid påbörjan av provdrift av anläggningen, i augusti 2022, observerades att anläggningsdelar (bl.a. rörledningar och filteranläggning) var korrosionsskadade. Skadorna var så omfattande att provdriften fick avbrytas och skadeutredning påbörjas. Utredningen påvisade att skadorna har uppkommit från s.k. mikrobiell korrosion.

De installerade anläggningsdelarnas konstruktion och design hade inte beaktat risken för mikrobakteriell korrosion vid stillastående vatten. Vidare hade den kompletterande utrustningen inte utformats och konstruerats på ett sätt som möjliggör fullständig dränering vid driftstopp.

St1 har krävt av entreprenören att dessa nya anläggningsdelar omgående ska färdigställas och driftsättas för godkänd slutbesiktning. Då förhandlingarna med entreprenören riskerade att ytterligare kraftigt försena färdigställande av de nya processtegen valde St1 att överta arbetsledningen och färdigställandet av processtegen med hjälp av egen personal. Detta beslut togs i november 2022 i syfte att påskynda färdigställandet. Färdigställandet av processteget, inför ny provdrift, innebär i huvudsak byte av rörledningar samt ytbehandling av filterenheten. För att undvika en liknande situation i framtiden kommer St1 att byta material i de påverkade rörledning-

arna för att minimera risken för denna typ av korrosionsmekanism. Arbetet med färdigställande påbörjades omgående med ny projektering och inköp av material. Bytet av utrustning planeras att påbörjas i januari 2023.

St1 bedömer att anläggningen inte kommer att vara driftsatt förrän 30 juni 2023. Mot bakgrund av detta måste tiden för reningsanläggningens kompletterande enligt villkor 2.1 skjutas fram. Bolaget har i yrkad ändring tagit höjd för en eventuell ytterligare försening. Då den nya anläggningens drift måste utvärderas under en viss tid efter färdigställandet för att få fram ett relevant och rättvisande provningsunderlag måste även tidpunkten för provotidsutredningens färdigställande skjutas fram. Övriga provotidsutredningar i tillståndet kommer att inlämnas i enlighet med domen.

Reningsanläggningen i övrigt fungerar som tidigare.

Skäl för ändring av villkoret

St1 har i god tid beställt en installation och driftsättning av efterdenitrifikationsanläggning och filteringsanläggning i enlighet med villkor 2.1. Entreprenören hade åtagit sig att leverera detta till augusti 2021, men har inte levererat en funktionsduglig utrustning i tid. Utrustningen är kompletterad men behöver åtgärdas eftersom det har funnits ett konstruktionsfel. Utrustningen planeras nu att vara färdigställd till 30 juni 2023 och en viss marginal finns i yrkat villkor för att undvika att en motsvarande situation uppkommer på nytt.

Villkorsändringen behövs utifrån omständigheter som St1 inte kände till vid tiden för tillståndsprövningen. Det är uppenbart att den ansökta ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet meddelades.

INKOMNA YTTRANDEN

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har avstått från att yttra sig.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län tillstyrker St1:s yrkande avseende ändring av villkor 2.1 så att datum för komplettering av reningsanläggningen ändras till den 1 november 2023 och att datum för ingivande av provotidsredovisningen ändras till senast den 1 april 2024.

Länsstyrelsen har genom tillsynen kvartalsvisa möten med St1, bl.a. för att diskutera aktuella händelser och pågående ärenden. Kortare avstämningar för viktiga frågor, däribland kompletteringen av vattenreningsanläggningen, tas upp regelbundet som stående punkter på dagordningen. Länsstyrelsen kan utifrån informationen på kvartalsmötena instämma i St1:s beskrivning att arbetet med att komplettera vattenreningsanläggningen påbörjades i god tid för att uppfylla villkor 2.1 samt för att lämna in provotidsutredning U1 inom ramen för avsatt tid. Länsstyrelsen finner det rimligt att de omständigheter som gjort att projektet försenats inte var kända av St1 vid tiden för tillståndsprövningen.

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun tillstyrker bolagets föreslagna villkorsändringar.

Bolaget har i sin bakgrund till yrkandet redovisat vad som hänt angående de kompletteringar av reningsutrustningen för vatten som skulle byggas och driftsättas samt provas. I och med driftsättningen är försenad och bolaget har redovisat skäliga motiv till förseningen anser miljöförvaltningen att föreslagna villkorsändringar kan tillstyrkas.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 2 kap. 4 § tredje stycket lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar avgjort målet med en lagfaren domare och ett tekniskt råd.

Tillståndsmyndigheten får, efter ansökan av tillståndshavaren, bl.a. besluta att ändra eller upphäva andra bestämmelser och villkor i en tillståndsdom än sådana som av-

ser storleken av ersättningens belopp. Villkoret får dock upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs, är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs (24 kap. 13 § punkt 2 MB).

Mark- och miljödomstolen bedömer att förutsättningarna för att ändra aktuella villkor 2.1 respektive U1 är uppfyllda. Inga invändningar har framförts mot de ansökta ändringarna. Ansökan kan alltså bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 12 april 2023

Susanne Lindblad

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Lindblad, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.